

Rapport: Den politiske situasjonen i Palestina akkurat nå

Tekst og foto: Erik Skare, februar 2013.

Ett av medlemmene i Palestinakomiteens Faglige Utvalg, Erik Skare, kom i februar tilbake til Norge etter 8 måneders studier på Bir Zeit-universitetet ved Ramallah. Han har også tidligere vært i området flere ganger, blant annet som reiseleder for faglige studieturer.

Etter å ha kommet hjem, har han oppsummert sine ferske erfaringer, og legger fram analyser av den politiske situasjonen i denne rapporten. Analysene har han også diskutert med palestinske venner. Situasjonen han beskriver er heller ikke vanskelig å få øye på, noe tre studieturer i februar og mars kan bekrefte.

Vi vil gjerne dele disse analysene med flere, og dere har tillatelse til å spre den vidt og bredt og dele den med mange.

Både protester, demonstrasjoner og fangeaksjoner har økt i omfang siden Erik kom hjem, men også arrestasjoner, skader og drap fra okkupasjonshæren. Mange snakker om en tredje intifada, selv utenriksminister Bath Eide er ikke fremmed for at den snart kan komme. Mange palestiner bare venter på den, og håper og forbereder seg på at det som nå skjer kan utvikle seg til en mer omfattende oppstand.

Denne rapporten ser på dagens facts on the ground, og vilkåra for at den palestinske motstanden mot okkupanten kan eksplodere. Ett er sikkert: Alt kan ikke bare fortsette og fortsette. Okkupasjonen må ta slutt.

Palestinakomiteens Faglige Utvalg

Postboks 9023 Grønland - 0133 Oslo

konto nr. 0539 16 76617

www.palestinakomiteen.no

faeligutvalg@palestinakomiteen.no

2012

Streikene (i slutten av august/begynnelsen av september)

Store streiker fant sted over hele Vestbredden, mot Paris-avtalen (en del av Oslo-avtalen som binder den palestinske økonomien til den israelske), mot høye priser og mot PA (De palestinske sjølstyremyndighetene). Demonstrantene satte blant annet fyr på ei dukke av Salam Fayyad og angrep noen kommunestyre. Aksjonene endret ingenting, men kan ses på som symptom på at Oslo-avtalen generelt og Paris-avtalen spesielt blir sett på som et vesentlig hinder og problem for den palestinske befolkninga, samtidig som den økonomisk fortvilede situasjonen avleder sinnet bort fra israelerne og mot PA som er "ansvarlige". Samtidig har PA virkelig gjort sitt for å gjøre mange ting verre og har pådratt seg folkets harme med egen hjelp.

Fra streikene og demonstrasjonene i september/oktober mot PA, Paris-avtalen osv. Her mellom Jalazone flyktningleir og Beit El-bosetting. Området fikk tilnavnet «killing fields» under den andre intifadaen.

Endret ingenting.

Krisa har påvirket palestinerne hardt, men istedenfor at PA ba palestinerne intensivere kampen mot okkupasjon og bosettinger, tok de den vanlige "vi er alle i samme båt"-holdninga, og ba palestinerne heller betale enda mer i skatt.

PA prøvde å få prisene ned og betale ut de lønningene folk hadde opptjent. De la for dagen ei paternalistisk holdning om at de "forsto", men ba om at dette ikke måtte eskalere. Det er illustrerende hvor ofte de i løpet av de 8 månedene ba om nettopp dette. Streikene er kanskje et av de beste eksemplene og symptomene på hvordan Oslo-avtalen gir Israel ressurser og kontroll over Vestbredden, mens PA sitter igjen med ansvaret for alt som går dårlig.

Den dårlige økonomien handler ikke bare om høye priser for palestinerne gjennom Paris-avtalen, og kontroll over området gjennom mur og checkpoints, men også gjennom subsidiering av f.eks. israelske bønder og fabrikker, som gir dem en fordel over palestinske produsenter. Et eksempel er tall fra 2010 hvor Palestina tapte rundt 6,8 milliarder dollar på grunn av Israelsk kontroll. Den økonomiske krisa uttrykker seg også ved at flere og flere palestinere ender opp som gjeldsslaver til bankene for å overleve. Det meldes om at familier knapt har råd til brød og at naken nød står for døra.

Massakrene i Gaza og protestene i Vestbredden, november.

Det eksploderte på Vestbredden i november, sinnet satt i folk fra forrige Gaza-massaker, og folk vet at de må reagere. Palestinerne ser på utfallet av den siste Gaza-krigen som en seier som gir selvtillit, bidrar til å overvinne frykten for israelerne og dermed også et steg nærmere intifadaen. PA forsøkte å stoppe palestinerne i å gå ut i gata, men da de så det enorme sinnet holdt de seg unna. Ellers kunne det akselerert alt. Protestene var en fortsettelse av streikene fra september.

Folk var fornøyd med resultatet av hva angrepet på Gaza førte til. Mange følte at de hadde vunnet, og kunne ta det med ro. Men protestene hadde antakelig fortsatt om de følte at de hadde tapt. Protestene døde etter hvert ut, men alt som skjer er for tida akkumulativt, hvor alt bygger seg opp. Ting kan fortsette, til

det virkelig eksploderer.

I Balata sa al-Aqsa brigaden at de gikk med våpen ut i gata, det var regelrette slag mellom politiet og folk, i Nablus skjedde det samme.

Noen skjøt på guvernøren i Jenin, som døde av hjerteinfarkt etter angrepet, men man vet ikke hvilken gruppe som sto for aksjonen, annet enn at det var en gruppe fra Jenin.

Det som skjedde i Tel Aviv 21. november, hvor en buss eksploderte, med 20 skadde, var mer en beskjed til Israel enn en villighet til å ta opp våpen igjen. Ingen palestinske partier er interessert i å gå tilbake til å militarisere intifadaen. Ikke en gang Islamsk Jihad. På grunn av erfaringene fra den andre intifadaen sitter væpna motstand langt inne. Man lar seg heller inspirere av den arabiske våren. Den politiske parola er å tro på massenes styrke.

Israelerne ble overrasket over heftigheten i demonstrasjonene, og alt raseriet som ble lagt for dagen. En grunn til at massakren i Gaza stoppet var at Israel ikke ville at oppstand skulle utvikle seg på Vestbredden. De har heller ikke råd til en ny intifada.

Demonstrant skutt i låret av israelske soldater. Det meldes daglig om sammenstøt mellom demonstrerende palestinere og israelske soldater. Antallet skadde, lemlesta og drepte stiger, sammen med forvaringer og fengslinger.

FN-opppgraderinga av Palestina (slutten av november)

Dette endret, og endrer selvsagt ingenting. FNs menneskerettighetskommisjon snakket for første gang om bosettinger som Israels ansvar, og om rasisme mot palestinere i forhold til bosettinger, og de snakker seriøst om bosettinger som en trussel mot palestinsk selvbestemmelse. At Israel planmessig flytter israelere til Vestbredden for å okkupere palestinsk land, svekker alvorlig mulighetene for en palestinsk stat. Dette, sagt på en annen måte, betyr at palestinerne, ifølge kommisjonen, kan gå til ICC. (The International Criminal Court, Den internasjonale straffedomstolen).

Hva venter PA på? Det er åpenbart at PA ikke vil ødelegge forholdet til Israel og USA fordi de tenker på lønn og på sitllingene sine. De vil ikke ha noen konfrontasjoner på dette tidspunktet, som gjør at Israel kan fullføre okkupasjonen. Abu Mazen kommer aldri til å oppløse PA, bare press fra folk kan gjøre det. Hvis det blir opprør mot PA bruker PA politiet mot opprørerne. Spørsmålet er hvor sterke protestene er.

PA lever fortsatt **kun** fordi så mange er avhengige av den lønna de får fra dem. Netanyahu erklærte i dag (24.02) at de vil overføre penger til PA, men de kan skru krana av eller på etter forgodtbefinnende. Israel er avhengig av PA. Israel vil verken at PA skal dø, eller at de skal bli for selvsikre. Okkupanten trenger dem som sikkerhetsstyrke som fengsler palestinere som gjør motstand, trenger dem for å stabilisere situasjonen, for hvis det eksploderer vil de måtte stoppe koloniseringa. PA legitimerer nå okkupasjoenen ved å si at de ikke er okkupert.

Ingen palestinere stoler på PA. Palestinerne feiret oppgraderinga i FN, men PA kjøpte seg bare tid.

Ny aktivisme: Bab al-Shams, sultestreik

Stop the Wall, andre palestinske partier (Fatah, PPP, Mubadara), og andre folkekomiteer (popular committees, i Bi'lin, Hebron og i de fleste byer og landsbyer) er nå i ferd med å koordinere motstanden på en ny måte. Dette representerer en type motstand hvor grasrotbevegelser har begynt å samarbeide med partier. De offentliggjør minimalt med informasjon på forhånd, og aksjoner, som oppretting av teltleiren i Bab al-Shams i E1-området, kommer overraskende på israelerne. Aksjonene handler om å endre facts on the ground, dra til områdene som israelerne tar for gitt er deres, ta kontroll over hverdagen.

Resultat: Gir grasrotbevegelsene erfaring og setter dem på dagsorden. Aksjonene sprer seg med flere lignende initiativer. Israelerne slår hardt ned på dem, fordi det er svært farlig for dem om palestinere bygger opp sånne erfaringer. Palestinere må ikke tro at de kan gå ustraffa til demonstrasjoner utenfor «deres» områder, i nærheten av bosettinger. De må hindre at de blir oppmuntret til å gjøre dette og slår ned all oppstand. Derfor blir det slått hardt, voldelig og raskt.

Sultestreik blant fanger er ikke noe nytt, aksjonsformen har blitt gjennomført flere ganger siden Oslo-avtalen. Men nå har den vært omfattende brukt. Fangene Sharawna og Issawi er så viktige fordi de har sagt så klart hvorfor de sultestreiker, og fordi de har holdt fast så lenge. De har vært standhaftige og det har gitt dem en heltestatus.

Angrep fra bosettere har økt, det har blitt flere bosettinger og de eksisterende har vokst, og de siste tre årene med Netanyahu har vært de verste i forhold til utbygging.

Det gjøres nå store anstrengelser for å få palestinere til å frykte bosetterne, en psykologisk krigføring. Bosetterne er ikke en svak part, de kan gjøre hva de vil. Israel lar bosetterne gjøre det skitne arbeidet til soldatene. I følge FN: 2/3 av skadde palestinere var et resultat av bosetterangrep. Voldsepisoder fremstår som om det er gale bosetterne og religiøse ekstremister sin feil, og det dekker over at dette er en systematisk og villet politikk fra okkupantstaten. Settler vold er etter planen, og gir grobunn for "farlige" organisasjoner som OneVoice (kjemper for en fredsløsning der begge parter godkjenner to stater og status quo). All mulig politisk og praktisk støtte fra Israel gir bosetterne selvtillit. Under forrige intifada var bosetterne svært enkle mål, og mange ble drept. Nå blir de beskytta av soldater.

2013:

Siste delen av muren blir nå ferdig bygd, særlig hvor de nå holder på å fullføre bosettingene. Det de gjør er å fylle inn gapene i muren. E1 handlet aldri om straff for FN-statusen, men om å fylle disse gapene og dele Vestbredden i nord og sør.

Det som kommer til å prege 2013 er aggressiv ekspansjon:

- I Jordandalen og nord for Jordandalen mot grensa mot Jordan, der er den mest fruktbare jorda og tilgang på en hardt tiltrengt ressurs: vann.

- E1-området, viktig for å skille Jerusalem fra Vestbredden, og vil dermed gjøre Jerusalem fullt israelsk, en jødisk hovedstad, knytte Ma'ale Adumim til Jerusalem og gjøre bosettinga til en del av Jerusalem.

- Salfet-området i vest. Det er flest bosettinger i dette området, flere enn noe annet sted. Området er viktig på grunn av vannressursene, med de største reservene, og viktig strategisk fordi det er her hvor det nordlige Vestbredden blir skilt fra midten og sør.

- Nablusområdet, som er viktig på grunn av kontrollen med Jordandalen. Her angriper de i hovedsak landsbyer og landbruksområder, de vil evakuere palestinerne der for å sikre Jordandalen.

- Sør for Hebron. Hebron er viktig fordi det er store muligheter for jordannektering.

Israel kommer *i praksis* til å annektere C-områdene i løpet av 2013, men vil ikke si det offisielt. De jobber nå med å fjerne alle palestinerne fra C-områdene ved å rive palestinske hus og arrestere dem som bor der. Det skjer spesielt i Jordandalen hvor familier og beduiner blir fjerna grunnlagt med at det er militære områder, naturressurser/naturområder osv.

Det er ingen intifada nå, men det kan skje når som helst. Trengs kun en liten gnist, Har aldri vært så spent siden den 2. intifadaen. Hvis de sultestreikende dør vil dette være en av gnistene, enhver massakre av bosettere, evakuering av landsbyer osv det samme. Eller angrep på al-Aqsa-moskeen i Jerusalem.

Israel holder nå på å fullføre den etniske rensinga i og rundt Jerusalem, i Sheikh Jarrah, Silwan, Mount of Olives, de bygger bosettinger på jorda til Beit Safafa, de bygger i Gilo, Jabal Abu Ghneim (sør-Jerusalem). De lager ei linje av bosettinger som skiller Betlehem fra Jerusalem. Husrivinger er mest omfattende i Jerusalem (Silwan, Beit Hanina, Shu'fat, Sheik Jarrah, Mount of Olives). Mange palestinerne gir opp og drar. Mange til slektninger..

Invasjon av al-Aqsa square (Haram al-Sharif, Tempelhøyden), skjer oftere og oftere – målet er å tvinge palestinerne til å dele moskeen i to som i Hebron. Dette tør de å gjøre så lenge de ikke har noe motstand. Men hver gang de har forsøkt dette i den siste tida har de møtt motstand. De har prøvd å invadere nesten ukentlig og har latt bosettere be der.

PA er hatet av palestinerne, og krever at de må stoppe koordineringa med Israel når det gjelder økonomi, "sikkerhet", PA bør gå til ICC for å få dem til å fordømme okkupasjon og utbygging av bosettinger.

Palestinerne vil ha forsoning mellom Hamas og Fatah, men ingen har tro på at det vil skje. Begge partier har en politisk krise som de sliter med. Fatah er korrupt og administrerer okkupasjonen, og Hamas, som var sulten på makt siden islamske partier får makta i Midtøsten, er mer og mer besatt på å holde makta i håp om økt legitimitet. Hamas-demonstrasjonen under massakren i Gaza, som fikk passere fordi PA ikke turte å hindre dem, var også en beskjed til Israel.

Det er store angrep på fangeorganisasjonen Addameer (Prisoner Support and Human Rights Association), Hasan Karajah i Stop the Wall ble fengslet, Pingo (Palestinian NGO Network) fikk sitt raidet kontor, men gjorde ikke mye med det. Pingo ble angrepet på grunn av at BDS-senteret finnes hos dem, det samme gjelder for Stop the Wall. Der et tegn på at de i større grad frykter BDS-bevegelsen. Disse opprenskingsaksjonene brukes som advarsler, for å skremme og vise at de har øynene med seg.

Hasan ble fengslet for hans politiske arbeid og rolle i grasrot-kampanjen. Han har utrolig mange kontakter med forskjellige grupper i arabiske land, fra Libanon til Marokko. Okkupanten er oppsatt på å finne linkene mellom dem, finne nettverk osv. Advokaten hans forteller at han har blitt torturert. I hovedsaklig ved å frata søvn, men også mange timers forhør i ubehagelige posisjoner (opp til 14 timer) og ved å framsette trusler. Arrestasjonene skjer fordi folkekomiteene (popular resistance) vokser kraftig nå, det er stor aktivitet i fangeorganisasjoner, og fangekampanjer og fangeopprør er store med flere streiker og sultaksjoner. Okkupanten er redd det vil skje igjen og øke i omfang, derfor er det viktig for dem å finne nettverket hos dem og fjerne lederskap.

Det er flere og flere som kaller denne utviklinga for fange-intifadaen.

Vi får følge med, det er spennende tider.

April 2013 - Palestinakomiteens Faglige Utvalg